

Ing. Jan Peršín, *In memoriam*

Petr Budil¹, Eva Chylíková Krumbholcová²

Ing. Jan Peršín, an excellent amateur paleontologist and fossil collector, deceased on March 23rd, 2021. He was active mostly in the study of fossil assemblages of Ordovician strata in the Prague Basin. His valuable fossil collection was already partly transferred to public collections of the Czech Geological Survey. He also proposed numerous corrections of the published geological maps and improved our knowledge of the tectonic setting of the Prague Basin.

Velmi nás všechny zarmoutil náhlý skon našeho kolegy a přítele Ing. Jana Peršína. Zákeřné nemoci, tak jako mnoho jiných v této době, podlehl 23. března 2021, uprostřed činnosti práce.

Ing. Jan Peršín se narodil 20. ledna 1949 v Praze. Vystudoval SVVŠ Velvarská (nyní v Evropské ulici) v Praze 6. V roce 1967 nastoupil na Vysokou školu chemicko-technologickou v Praze, studia dokončil v roce 1972. Po celý život pracoval v chemickém průmyslu, jmenovitě ve Spolaně Neratovice, nejdříve jako směnový dělník, později jako hlavní technolog provozu Kaprolaktam, později i jako ředitel tohoto provozu.

Honzovou celoživotní láskou a koníčkem však byl sběr zkamenělin a terénní výzkumy s ním spojené. Na rozdíl od většiny sběratelů se nespokojoval jen se sběrem, preparací, tříděním a určováním nalezených fosilií, ale zajímaly jej především nálezové okolnosti a geologická stavba zkoumaného území. Velmi brzy tak začal zjišťovat i nesrovnalosti v některých publikovaných údajích (např. v geologických mapách). Honzova povaha jej přímo pudila tato zjištění zúročit a tak začal psát i odborné texty. Jedním z posledních, zároveň však nejvýznamnějších Honzových objevů byl nález zbytků dobře určitelné brachiopodové fauny v tzv. „vulkanické facii“ ordoviku severovýchodního křídla pražské synformy (v Praze-Troji a v Praze-Vokovicích). Této facii bylo některými předchozími badateli přisuzováno stáří odpovídající vyššímu ordovickému stupni daping až střednímu darriwilu. Díky Honzovým objevům však bylo zjištěno, že minimálně část „vulkanické facie“ má stáří odpovídající spodní části stupně floian a odpovídá olešenským vrstvám klabavského souvrství – je tedy podstatně starší, nežli bylo předpokládáno.

Honza měl výhodu inženýrského vzdělání a s tím spojenou důkladnost, houževnatost, pečlivost, ale i značnou invenci, včetně vzácné schopnosti vidět terénní struktury trojrozměrně, dokázat extrapolovat a vidět tak terén dynamicky v jeho tektonickém vývoji. Patřil k nemnoha lidem, kteří jsou schopni takovéto analýzy. Diskutovat s ním aspekty geologické stavby daného území byla skutečná lahůdka a člověk musel často napnout veškerou svou pozornost a znalosti, aby mu v jeho úvahách stačil. Totéž se týká Honzových hlubokých, nevšedních znalostí fosilií – perfektně znal a určoval zástupce všech skupin fosilních organismů vyskytujících se v ordoviku oblasti Barrandienu – od ostnokožců přes trilobity až po mlže či hyolity. Honzova sbírka fosilií je pravým klenotem a obsahuje velké množství naprosto unikátního materiálu. Část z něj (zhruba 2000 kusů) již před lety nezištně věnoval v několika vlnách do sbírek České geologické služby (tvoří zde autorskou kolekci se zkratkou JP). Tato kolekce v drtivé většině představuje podkladový materiál k již publikovaným Honzovým odborným sdělením (především z oblasti Vokovic, Divoké Šárky, Úvalska a Trojské kotliny) anebo materiál nezištně poskytnutý k odborným studiím kolegů (např. rozsáhlý ma-

teriál mlžů poskytnutý Dr. M. Polechové jako studijní kusy k jejím monografiím ordovických mlžů anebo vzácné zbytky enigmatického organismu rodu *Krejiella* odborně zpracovávaného Prof. O. Fatkou a Mgr. J. Vodičkou). Další část Honzou získaných kusů však na své odborné muzeologické a paleontologické zpracování teprve čeká. Sběrka, která již nyní patří k českému národnímu dědictví, by měla být pokud možno uchována jako celek a chráněna Zákonem o ochraně sbírek muzejní povahy.

Ing. Jan Peršín, kromě své lásky k fosiliím, měl úctu i k živé přírodě, kterou miloval, ctil a respektoval a která ho naplňovala a dodávala mu energii – rád chodil po horách, jezdil na kole, také houbařil. Proto se v důchodovém věku nevěnoval jen svému paleontologickému koníčku, ale pracoval, doslova dřel, pečoval o rodinou spravované lesy na Vysočině, s neustálým fyzickým i psychickým nasazením sváděl boj s kůrovcem doslova o každý strom. S citem a respektem k přírodě spolu s manželkou zrekultivovali místní skládku a vybudovali tam rybník s mokřadní nikou, která je doslova rájem pro vše živé. Občas se tam zastaví i čáp bílý, vidat lze rosníčku, ledňáčka... Jeho poslední velikou radostí bylo, že se ve zrekultivované oblasti objevila orchidej prstnatec májový z řádu vstavačovitých, na území Vysočiny i v ČR již vzácný druh. Jeho přírodovědné znalosti byly hluboké a hlavně – viděl je v souvislostech. Honza, přes mnohé své povinnosti i zájmy, byl především laskavým manželem, tátou a milovaným dědečkem. Svou rodinu vedl k úctě k přírodě i lidem, k poznání a vědění, byl zkrátka mimořádným a láskyplným člověkem.

Jako kolega byl Honza velmi vzdělaný, moudrý, vtipný, s velikým přehledem a nadhledem. Doporučit můžeme jeho parafrázi slavných „Hlídačů země české“ – svěžího dílka publikovaného v podstatě sa-

¹Česká geologická služba, Klárov 3, 11821; Praha 1; petr.budil@geology.cz

²eva.chylikova.krumbholcova@seznam.cz

Český kras (Beroun), 47 (2021), 77–78, 2 obr.

© Muzeum Českého krasu, p. o., Beroun

ISSN 1211-1643

ISBN 978-80-87708-15-6

mizdatem v padesátých letech J. Flečkou, I. Chlupáčem a V. Plíškou, s několika následnými, průběžně šířenými doplňky I. Chlupáče. Honzovy odborné texty, vesměs vydané v českých časopisech, je někdy těžké číst. Jsou totiž doslova přetíženy primárními daty – vesměs bystrými terénními pozorováními a úvahami. Rozhodně však můžeme jejich čtení doporučit jako velmi cenný zdroj informací a znalostí získaných tisíci hodinami tvrdé terénní práce.

Neméně nám bude chybět Honza jako kamarád. První autor tohoto příspěvku s ním sdílel společnou lásku k území Vokovic a Divoké Šárky – pro oba z nás bylo jejich studium srdeční záležitostí. Poprvé jsme se tam potkali v terénu – ve významném dočasném výchozu, či spíše sérii výkopů ve středních polohách šáreckého souvrství v ulici Ke Dvoru někdy kolem roku 1984. Já byl tehdy mladým nadšeným sběratelem a Honza byl pro mě jako starší a zkušenější

kolega značnou autoritou. Měl jsem velikou radost, když mě pak Honza asi po dvaceti letech znovu oslovil s nabídkou spolupráce nad popisem několika lokalit z této oblasti. Od té doby, kromě spolupráce nad několika články, nás Honza pravidelně navštěvoval, konzultoval svá terénní pozorování a nosil množství vzorků k uložení ve sbírkách ČGS. Týká se to i jeho poslední práce, jejíž vydání se bohužel již nedomohl, věnované diskusi geologické stavby spodního a středního ordoviku východního segmentu pražské synformy v okolí Brandýsa nad Labem a Úval. Nalézt ji můžete v tomto čísle časopisu Český kras jako vzpomínku na přítele, nevšedního a vzácného kolegu a jednu z nejvýznamnějších osobností českého sběratelství, jež se svými znalostmi a přístupem odborníka výrazně přispěla k poznání českého staršího paleozoika.

Odborné příspěvky i beletrie publikované J. Peršínem (uspořádáno chronologicky)

- PERŠÍN J., BUDIL P. (2009): Nové poznatky ze šáreckého a dobrotivského souvrství (ordovik, stupeň darriwil) v severozápadní a severní části Prahy. – *Český kras*, 35: 25–35. Beroun.
- BUDIL P., DAVID M., STEINOVÁ M., MIKULÁŠ R., PERŠÍN J., KOZÁK V., DOLEŽAL J. X., ŠARIČ R. (2010): Dočasný výchoz zahoňanského souvrství v Praze – Vysočanech a jeho význam pro pochopení faciálního vývoje svrchního ordoviku v severovýchodní části pražské pánve. – *Zprávy o geologických výzkumech v roce 2009*, 43: 19–22. Praha.
- PERŠÍN J. (2010): Příspěvek k poznání Hlídačů české země. – *Zpravodaj České geologické společnosti*, 11: 39. Praha.
- PERŠÍN J., BUDIL P. (2010): Ordovik na klasickém nalezišti Praha-Libeň. – *Český kras*, 36: 30–37. Beroun.
- PERŠÍN J. (2011): Příspěvek k poznání Hlídačů české země, 2. pokračování. – *Zpravodaj České geologické společnosti*, 12: 30–32. Praha.
- KRAFT P., BUDIL P., STEINOVÁ M., HROCH T., TASÁRYOVÁ Z., PERŠÍN J., MIKULÁŠ R., KOZÁK V. (2011): Zpráva o předběžné geologické dokumentaci dočasných odkrytů stavby metra linky A v Praze na Červeném vrchu (Vokovice). – *Zprávy o geologických výzkumech v roce 2010*, 44: 20–25. Praha.
- PERŠÍN J., MERGL M., BUDIL P., TASÁRYOVÁ Z. (2018): Nález nejstarší ordovické fauny v severovýchodním křídle pražské pánve (v Praze-Troji a v Praze-Vokovicích). – *Geoscience Research Reports*, 51, 1: 81–87. Praha.
- PERŠÍN J. (2019): Poznámky k faciálnímu vývoji břidlic šáreckého a dobrotivského souvrství v severovýchodním okraji pražské pánve. – *Český kras*, 45: 5–20. Beroun.
- PERŠÍN K. (2021): Poznámky ke geologické stavbě spodního a středního ordoviku východního segmentu pražské pánve v okolí Brandýsa nad Labem a Úval. – *Český kras*, 47: 5–18. Beroun.